

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

Lausuntopyyntö 18.1.2021 (TEM105:00/2020, VN/18410/2020); Työ- ja elinkeinotoimistojen alueellisen toimivallan muuttaminen työttömyysturva-asioissa ja työllistymistä edistävien palveluiden keskeyttämisestä päätettäessä

UUDENMAAN ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia.

Muutoksella mahdollistettaisiin tiettyjen nykyisin kaikille TE-toimistoille kuuluvien työttömyysturva-asoiden ja eräiden muiden asioiden käsittelyn keskittäminen useamman kuin yhden TE-toimiston toimialueella. Toimialueen laajentamista koskevat tehtävät koskisivat työvoimapoliittisen lausunnon antamista niistä työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä, joita ratkaistaan nykyisin muusta asiakaspalvelusta erillisissä työttömyysturvayksiköissä. Lisäksi tehtävät koskisivat työllistymistä edistävien palveluiden keskeyttämistä.

Yleiset huomiot

Uudenmaan ELY-keskus kannattaa ehdotettuja muutoksia pääpiirteissään ja erityisesti sen vuoksi, että keskittämisen etuina muun muassa käsittelyajan voidaan perustellusti olettaa yhtenäistyvän ja pysyvän kohtuullisella tasolla, kunhan riittävä resurssi varmistetaan. Samalla yhdenmukaisen ratkaisukäytännön voidaan perustellusti olettaa parantuvan keskitetyn toiminnan kehittymisen myötä. Uudenmaan ELY-keskus olettaa tarvittavan käsittelyresurssin ennakoimisen ja sen turvaamisen parantuvan esitetyn muutoksen myötä.

Esteellisyystilanteet

Esitysluonnoksessa otetaan kantaa hallintolaissa (434/2003) säädettyyn virkamiehen esteellisyteen, esteellisyysperusteisiin, esteellisyys ratkaisemiseen ja asian käsittelyn jatkamiseen yleistasolla. Esitysluonnoksen mukaan keskitettäviä tehtäviä hoitavan yksikön toiminta tulee organisoida siten, että asioiden käsittelyn puolueettomuus varmistetaan.

Vakiintuneiden TE-toimistoille annettujen, ja tällä hetkellä voimassa olevien, hallintolain esteellisyysperusteiden tulkintaohjeiden mukaan eräissä tilanteissa kaikki TE-toimiston virkamiehet saattavat olla esteellisiä antamaan työvoimapolitiittisen lausunnon, jos luottamus TE-toimiston puolueettomuuteen erityisestä syystä vaarantuu. Tällaisiksi tilanteiksi on katsottu ainakin lausunnon antaminen asiassa, jossa työnantajana on tai olisi ollut ko. TE-toimisto ja asiassa, jossa päätöksen työvoimakoulutuksen, kokeilun tai valmennuksen keskeyttämisestä on tehnyt ko. TE-toimisto. Koko TE-toimiston ollessa esteellinen asian käsittely siirretään toimistojen keskenään sopimalle toiselle TE-toimistolle eli niin sanotulle varatoimistolle. Uudenmaan ELY-keskus toivoisi tähän kohtaan vähintäänkin tarkentavia perusteluita, jos keskitetyn yksikön TE-toimistolla ei olisi enää niin sanottua varatoimistoa esteellisyystilanteita varten.

Edellä kerrottuun esteellisyysnäkökohtaan liittyen Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan olisi hyvä tarkistaa myös työttömyysturvan muutoksenhakuasteiden näkemys tilanteeseen, jossa sama virasto tekee keskeyttämiss päätöksen ja sen jälkeen käsittelee saman asian työttömyysturvalain seuraamusjärjestelmän osalta.

Uudenmaan ELY-keskus esittää esteellisyyskohtaan tarkennusta säädöstasolle, tai ainakin tarkempia perusteluita, miten esteellisyyskysymykset ylipäättään on tarkoitettu ratkaistavaksi keskitettyyn yksikköön siirtymisen jälkeen.

Valvonta

ELY-keskusten tehtävänä on ohjata ja valvoa TE-toimistoja. Tällä hetkellä TE-toimistojen työttömyysturva-asioiden käsittelyaikojen valvontatehtävästä vastaavat kaikki ELY-keskukset. Uudenmaan ELY-keskus vastaa kaikkien ELY-keskusten toimialueilla TE-toimistojen oikeudellisesta ohjauksesta työttömyysturvalain, vuorotteluvapaalain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain toimeenpanossa.

Ehdotettujen muutosten perusteella Uudenmaan ELY-keskus valvoisi nykytilaa vastaavasti Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturva-asioiden

käsittelyaikoja. Keskittäminen lisäisi sen valvontatehtävän laajuutta ja vähentäisi vastaavasti muiden ELY-keskusten valvontatehtävää.

Uudenmaan ELY-keskus huomauttaa, ettei pelkkä käsittelyaikojen valvonta välttämättä olisi riittävä valvontatoimi. Uudenmaan ELY-keskus toivoo valvontaan liittyen vähintään tarkennusta perusteluihin. Uudenmaan ELY-keskus esittää myös, että aiemmin lakkautetun työttömyysturva-asiamiesinstituution mahdollinen uudelleen käyttöönottamistarve selvitettäisiin lähinnä sen kannalta, arvioidaanko ennakkollinen ohjaus riittäväksi ehdotettujen muutosten toteutuessa, vai olisiko tarvetta erilliselle jälkikäteiselle toimivaltuudelle.

Resurssit

Jotta ehdotetulla muutoksella saavutettaisiin käsittelyaikojen pysyminen kohtuullisena, esittää Uudenmaan ELY-keskus, että keskitetyn yksikön resurssia tarkasteltaisiin tarvittaessa uudelleen TE-toimistoilta saatujen lausuntopalautteiden perusteella.

Aikataulu

Muutosten voimaantuloksi ehdotetaan 1.9.2021. Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aikataulu voi käytännön kannalta olla liian kiireinen ja siten aiheuttaa myös työnhakijoiden työttömyysturva-asioiden käsittelyn lisäviiveitä tai sekaannuksia. Aikataulun osalta toivotaan mahdollisuutta pidempään valmistautumiseen käytännön organisoitumisen ja tietojärjestelmien kannalta, jotta kaavailtu muutos ei voimaantullessaan johtaisi työttömyysturva-asioiden käsittelyviiveisiin ja sekaannuksiin.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty ELY-keskuksen
asianhallintajärjestelmässä.

yksikön päällikkö

Raisa Erma

ylitarkastaja

Ari Sormunen

Tämä asiakirja KEHA/9748/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/9748/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Sormunen Ari 19.02.2021 13:52

Ratkaisija Erma Raisa 19.02.2021 14:04